

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 43/2012-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. O. M., V., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 12 ods. 4, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14 Co 363/2011 z 30. novembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. O. M. **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. januára 2012 doručená sťažnosť JUDr. O. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv podľa čl. 12 ods. 4, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 14 Co 363/2011 z 30. novembra 2011 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom konania o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch vedeného Okresným súdom Brezno (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) pod sp. zn. 3 C 162/2010 (pôvodne vedeného Okresným súdom Kežmarok pod sp. zn. 2 C 83/2008). Okresný súd uznesením č. k. 3 C 162/2010-91 z 10. októbra 2011 odňal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov priznané uznesením Okresného súdu Kežmarok č. k. 2 C 83/2008-7 z 11. marca 2008 v rozsahu 30 %. Svoje rozhodnutie okresný súd odôvodnil tým, že sťažovateľ *„v rokoch 2010 a 2011 dostal tri finančné zadosťučinenia a tri náhrady trov právneho zastupovania za porušenie mojich základných práv zo strany Okresného súdu v Kežmarku čo skonštatoval ÚS SR nálezmi č. III. ÚS 167/2009 , II. ÚS 390/2010 a II ÚS 531/2010. Súd určil celkovú sumu, ktorú som podľa neho obdržal na 5.488,10 eur. Podľa súdu táto suma satisfakcií aj pri výške môjho čiastočného invalidného dôchodku v sume nižšej ako je suma hmotnej núdze, ako aj pri mojich dlhoch a exekúciách mi stačí na zaplatenie súdneho poplatku v rozsahu 30 % poplatkovej povinnosti a nemôže ohroziť moje sociálne a existenčné potreby.“*

3. Proti uzneseniu okresného súdu sťažovateľ podal odvolanie, v ktorom poukázal na skutočnosť, že celková jemu vyplatená suma bola iba 4 600 € za obdobie rokov 2010 a 2011. Poukázal zároveň *„na fakt, že má(m) množstvo exekúcií, dlhov, zničený rodinný dom a iba minimálny čiastočný invalidný dôchodok“*.

4. Krajský súd napadnutým uznesením potvrdil prvostupňové uznesenie okresného súdu.

5. Podľa názoru sťažovateľa: *«... zdôvodnenie rozhodnutia zo dňa 30. 11. 2011 jasne uvádza, že hlavným a podstatným pre také rozhodnutie bolo vyplatenie finančného zadosťučinenia za porušenie mojich práv zo strany Okresného súdu v Kežmarku v troch veciach sp. zn. III. ÚS 167/2009, II. ÚS 390/2010 a II. ÚS 531/2010 v skutočnej sume 4.600,- eur. Takéto odôvodnenie bez bližšieho vysporiadania sa so skutočnosťami uvedenými v mojom odvolaní zo dňa 26. 10. 2011 a to predovšetkým novými exekúciami ako aj dlhom voči prvej manželke a výškou môjho čiastočného invalidného dôchodku, ktorý je mojím jediným príjmom už od roku 2003, je zásahom do môjho práva podľa čl. 12 ods. 4*

ústavy. Uplatnil som si svoje práva na ústavnom súde. Bol som úspešný a bolo mi vyplatené zadosťučinenie v sumách aké sú uvedené v týchto nálezochoch. Jednalo sa však o dobu takmer jeden a pol roka, počas ktorej som uvedené satisfakcie obdržal. Žil som na dlhy, potreboval som na náklady bývania, nevyhnutné ošatenie a iné výdaje, a suma obdržaná ako finančné zadosťučinenie mi pri mojej výške dôchodku nemohla postačiť. V čase odňatia oslobodenia od poplatkov som mal a mám dlhy, exekúcie a škodu na neobývateľnom dome v sume 120 tis. Eur. To je nepochybne z dokladov súdu známých preukázané. Porušovateľ práva teda konal ako pomstiteľ! Z dôvodov, že som si dovoľil uplatniť svoje práva na ústavnom súde a uspieť, ma obral o právo na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Poukazujem na nezvratný fakt, že sa tak stalo v siedmych veciach OS Brezno v jeden deň či pár dní a celková suma mne predpísaných súdnych poplatkov je takmer 20.00,- eur. Pri všetkých súdy dôvodí priznanou sumou finančného zadosťučinenia, ktorá bola v skutočnosti iba 4.600 eur. Za tejto situácie je konanie porušovateľa práva jasnou odplatom štátnej moci a prejavom falošnej sudcovskej solidarity. Predsa výška súdnych poplatkov v predmetnej veci ale aj šiestich ďalších veciach je mnohonásobne vyššia ako suma finančnej satisfakcie mne v rokoch 2010-2011 vyplatená. Konanie KS Banská Bystrica je vlastne ujma na mojich právach podľa čl. 12 ods. 4 ústavy a nemá s právnym štátom a nezávislou justíciou nič spoločné. Inými slovami to znamená, že ak by som si na ústavnom súde neuplatnil svoje základné práva a trpel svojvôľu súdu v konaniach kde som účastníkom, tak by som stále mal právo na úplné oslobodenie od platenia súdnych poplatkov!. Obrátil som sa na ÚS SR, uspel som, suma satisfakcií mi nijako nezmenila moje majetkové a sociálne pomery a od porušovateľa práva ma postihla ujma v hrozbe, že nebudem môcť na súde pre svoje majetkové pomery môcť uplatňovať svoje právo na ochranu osobnosti, pretože nie som schopný zaplatiť ani z časti súdne poplatky. To je ústavne nezlučiteľné. ...

Tvrdím, že občan, ktorého príjem nedosahuje 300,- eur má právo na bezplatnú právnu pomoc pred súdom prostredníctvom právnikov Centra právnej pomoci, ktorú platí MS SR. Pritom taký občan môže mať vlastný byt, nevyhnutné zariadenie, veci osobnej potreby a nemusí byť bezdomovec či v hmotnej núdzi a mať dlhy a exekúcie ako ja. Ak teda iní majú pri príjme do 300 eur také právo, nie je možné, aby som pri dôchodku, exekúciách a dlhoch ako mám ja nemal právo domáhať sa ochrany na súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy...

Postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici navyiac v predmetnej veci došlo k stavu, že podľa rozhodnutia tohto súdu nesmiem sám rozhodovať o tom ako naložím so sumou finančného zadostučinenia. Podľa jeho stanoviska nesmiem si z tejto sumy zakúpiť predmety osobnej potreby (počítač, tlačiareň, knihy, ošatenie a iné), nesmiem z nej vrátiť ani časť dlhov a exekúcií, ktoré som mal dávno pred rozhodnutím KS Banská Bystrica a musím každý cent použiť iba a výlučne na platenie súdnych poplatkov vo veci kde som účastníkom. To je absolútny zásah do vlastníckeho práva zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy SR. Nik mi nesmie brániť v tom, aby som sa mohol ako právnik aspoň nevyhnutne obliecť, a nik ma nesmie nútiť aby som žil ako bezdomovec, bez možnosti bývať čo len v jednoizbovom byte. Som úplne hluchý a aj inak chorý a nevyhnutne si môj stav vyžaduje aspoň priemerné bývanie a podmienky ako má každý obyčajný dôchodca. Postupom porušovateľa práva som sa dostal do pozície nesvojprávneho, ktorý nesmie zo sumy finančného zadostučinenia za porušenie jeho práv súdnou mocou sám s takou sumou disponovať...

Rovnako ako došlo k porušeniu môjho práva na nestranný súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, došlo aj k porušeniu môjho práva na spravodlivé prejednanie mojej veci podľa čl.6 ods. 1 Dohovoru. Porušovateľ práva nebol spravodlivý a nestranný a jeho konanie je výslovne účelové v snahe zabrániť mi v možnosti domáhať sa právnej a súdnej ochrany. Jeho postup ako som už uviedol je aktom pomsty súdnej moci za mnou uplatnené právo na ústavnom súde a svedčí o falošnej sudcovskej solidarite. Poukazujem na uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici z rokov 2011-2012 týkajúcich sa rozhodovania o oslobodení od povinnosti platiť súdne poplatky, ktoré pripájam k žiadosti o ustanovenie advokáta, kde iné senáty jasne a objektívne uviedli, že moje majetkové a sociálne pomery ani pri finančných satisfakciách mi neumožňujú platiť súdne poplatky.

Konanie porušovateľa práva považujem jednak za nespravodlivé, arbitrárne, svojvoľné a zaujaté, ale navyiac aj za neludské, bezcitné a nemorálne. Vytvára prekážku v uplatnení mojich základných práv a stavia ma tak do situácie menejcenného voči občanom, ktorí hoc majú lepšie majetkové pomery majú právo na bezplatnú právnu pomoc a oslobodenie od povinnosti platiť súdne poplatky či peňažné tresty.

Nakoľko zásah do mojich práv je viacnásobný a mimoriadne závažný, žiadam aby ústavný súd okrem skonštatovania, že boli porušené moje základné práva, rozhodol aj o priznaní primeraného finančného zadostučinenia... Sme si všetci podľa ústavy aj

dohovoru rovní a teda suma mne priznaná za závažnosť porušení mojich práv musí tomu zodpovedať. Žiadam teda sumu vo výške 33.000 eur.»

6. V nadväznosti na uvedenú argumentáciu sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie týmto nálezom:

„1. Základné právo JUDr. O. M. garantované v čl. 12 ods. 4, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy... a čl. 6 ods. 1 Dohovoru... v konaní Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14 Co /363/2011 bolo porušené.

2. Zrušuje uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14 Co /363/2011 zo dňa 30. 11. 2011 a prikazuje tomuto súdu vo veci opätovne konať a rozhodnúť.

3. JUDr. O. M. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 33.000,- eur..., ktorú sumu je Krajský súd v Banskej Bystrici povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.

4. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky ukladá zaplatiť trovy právneho zastupovania JUDr. O. M... do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.

5. Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný uhradiť trovy právneho zastupovania v sume (po vyčíslení) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky... do pätnástich dní od právoplatnosti rozhodnutia.“

7. Krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 14 Co 363/2011 z 30. novembra 2011 potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 3 C 162/2010-91 z 10. októbra 2011, ktorým odňal sťažovateľovi priznané finančné zadost'učinenie v rozsahu 30 %.

V podstatnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajský súd uviedol

«Žalobou datovanou dňa 17. 11. 2008 sa žalobca domáhal ochrany osobnosti s požadovanou náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch, v sume vyjadrenej v tej dobe platnej mene 2 x 300 000,- Sk (každá žalovaná osobitne), pričom súčasne žiadal o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Okresný súd Kežmarok uznesením č. k. 2C 83/2008-7 zo dňa 11. 03. 2009 v súlade s ustanovením § 138 ods. 1 O. s. p. priznal žalobcovi oslobodenie od platenia súdnych poplatkov „v celom rozsahu“ pre konanie na prvom stupni a odvolacie konanie. Okresný súd Brezno, ako súd vecne i miestne príslušný, v priebehu konania mal preukázané okolnosti podstatne ovplyvňujúce majetkovú a sociálnu situáciu žalobcu. Okresný súd Kežmarok vyplatil žalobcovi na základe nálezu ÚS SR

III. ÚS 167/2009-40 finančné zadosťučinenie vo výške 1 800 eur (vyplatené dňa 03. 03. 2010) a trovy právneho zastúpenia vo výške 292 eur, vyplatené dňa 03. 03. 2010, na základe nálezu ÚS SR II. ÚS 390/2010-40 finančné zadosťučinenie vo výške 2 500 eur (vyplatené dňa 07. 06. 2011), trovy právneho zastúpenia vo výške 303,30 eur (vyplatené dňa 07. 06. 2011) a finančné zadosťučinenie na základe nálezu ÚS SR II. ÚS 531/2010-35 vo výške 300 eur vyplatené dňa 08. 07. 2011 a trovy právneho zastúpenia vo výške 292,40 eur, ktoré boli vyplatené dňa 07. 06. 2011, spolu v sume 5 488,10 eur. Na základe tejto skutočnosti následne okresný súd prehodnotil prvotné rozhodnutie č. k. 2C/83/2008-7 zo dňa 11. 03. 2009 a odvolaním napadnutým uznesením odňal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov v rozsahu 30 % .

Krajský súd po oboznámení sa s obsahom spisu, ako aj s dôvodmi odvolania, pri zohľadnení aktuálnych osobných a príjmových pomerov, ako aj majetkového stavu žalobcu sa stotožňuje s právnym názorom prvostupňového súdu obsiahnutým v napadnutom uznesení. Je zrejmé, že oproti majetkovej a sociálnej situácii, ktorá bola rozhodná pri pôvodnom rozhodovaní o priznaní oslobodenia žalobcu od poplatkovej povinnosti došlo k podstatnej zmene a okolnostiam, majúcim vplyv na posúdenie majetkových pomerov žalobcu. Ústavným súdom SR priznané a súdom aj vyplatené finančné zadosťučinenie a náhrady trov právneho zastúpenia v sume 5 488,10 eur je nutné považovať za peňažnú čiastku, ktorá v podstatnej miere ovplyvnila majetkové pomery žalobcu a ktorú je súd povinný zohľadniť v súvislosti s už priznaným oslobodením od poplatkovej povinnosti na to, aby mohol skutočne objektívne a komplexne posúdiť jeho súčasné možnosti a schopnosti zaplatiť súdny poplatok, ktorého sa oslobodenie týka. Pokiaľ pomery navrhovateľa v súčasnej dobe už preukázateľne neodôvodňujú jeho oslobodenie v celom rozsahu, je správny postup okresného súdu, ktorý na základe zistených skutočností postupom podľa ustanovenia § 138 ods. 2 O. s. p. odňal žalobcovi v súčasnej dobe už neoprávnene priznané oslobodenie od súdneho poplatku v celom rozsahu a ponechal mu oslobodenie v rozsahu 70 % poplatkovej povinnosti, zodpovedajúcej jeho skutočným majetkovým a osobným pomerom. Odvolací súd zohľadnil v neposlednom rade i povahu uplatňovaného nároku - skutočnosť, že žalobca si súdnou cestou uplatňuje nárok, ktorý je majetkovej povahy. Odvolací súd súčasne konštatuje, že žalobca ani v odvolaní neuviedol žiadnu takú okolnosť, ktorá by bola spôsobilá privodiť zmenu súdneho rozhodnutia, ktorým tomuto účastníkovi

bolo priznané len čiastočné oslobodenie od súdnych poplatkov. Okresný súd dostatočne zisťoval a následne vyhodnotil pomery a majetkový stav žalobcu. Výška jej stabilného mesačného príjmu plynúceho z dôchodkového zabezpečenia, rozsah tvrdených a sčasti aj preukázaných zrážok a exekúcií na jeho príjem z dôchodkového zabezpečenia, avšak aj v nadväznosti na preukázateľne vyplatené peňažné sumy priznaných finančných zadostučinení, nenasvedčujú tvrdeniu, že mu jeho terajšia finančná situácia neumožňuje splniť si poplatkovú povinnosť v rozsahu 30 % poplatkovej povinnosti. Nie je pritom rozhodujúce ani to, či bol alebo nebol daný účastník konania oslobodený a v akom rozsahu v inom súdnom, prípadne v správnom konaní. Rozhodnutie v inej veci nemá zásadný vplyv na povinnosť súdu skúmať pomery žiadateľa o priznanie oslobodenia vždy v každom konaní osobitne a následne pri rozhodovaní vychádzať výlučne z údajov a zistení v danom konkrétnom konaní. Zistenia preukázané v tomto konaní odôvodňujú priznať žalobcovi oslobodenie od súdneho poplatku len v rozsahu 70 %, pričom odvolací súd poznamenáva, že žalobcovi bolo súdom ponechané oslobodenie od poplatkovej povinnosti v podstatnej miere.

Odvolací súd v tejto súvislosti podotýka, že splnenie si poplatkovej povinnosti účastníkom konania, ktorý je poplatníkom v zmysle zákona o súdnych poplatkoch, je jednou z jeho základných a prvoradých procesných povinností a z tejto povinnosti môže byť oslobodený (sčasti alebo úplne) výlučne v prípadoch, kedy by to bolo odôvodnené jeho sociálnou situáciou.»

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by

bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

10. Z námietok uvedených v sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ sa zo strany ústavného súdu domáha prehodnotenia záverov všeobecných súdov spôsobom, ktorý by mal nasvedčovať opodstatnenosti jeho právneho názoru, t. j. neodôvodnenosti odňatia oslobodenia od súdnych poplatkov v rozsahu 30 %, pričom v sťažnosti uvádza rovnaké argumenty, s ktorými sa už všeobecné súdy vysporiadali. Súčasne v súvislosti s už raz priznaným úplným oslobodením od súdnych poplatkov namietal protiústavnosť jeho odňatia (§ 138 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku – ďalej aj „OSP“), a tým zásah do základných práv podľa čl. 12 ods. 4 ústavy z dôvodu ich uplatňovania, ako aj zásahu do práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

11. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia krajského súdu sp. zn. 14 Co 363/2011 z 30. novembra 2011 (vrátane jemu predchádzajúceho uznesenia okresného súdu sp. zn. 3 C 162/2010 z 10. októbra 2011) uvádza, že krajský súd v odvolacom konaní napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa.

12. Podľa znenia § 138 ods. 2 OSP účinného do 31. decembra 2011 priznané oslobodenie súd kedykoľvek za konania odníme, prípadne i so spätnou účinnosťou, ak sa do právoplatného skončenia konania ukáže, že pomery účastníka oslobodenie neodôvodňujú, prípadne neodôvodňovali.

13. Ustanovenie § 138 ods. 2 OSP sa týka možnosti súdu rozhodnúť o odňatí už priznaného oslobodenia od súdnych poplatkov (aj so spätnou účinnosťou), ak sa do právoplatného skončenia konania ukáže, že pomery účastníka oslobodenie neodôvodňujú, prípadne neodôvodňovali. Toto ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku slúži na to, že pokiaľ sa zmenia okolnosti, z ktorých súd pri rozhodnutí o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov vychádzal, môže oslobodenie rozhodnutí odňať, a to i spätne, pričom dôvodom na odňatie oslobodenia nie je len zmena v hodnotení pomerov účastníka konania alebo zmena názoru súdu na to, či ide o svojvoľné alebo zrejme

neúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Pokiaľ je teda plne v kompetencii všeobecných súdov zhodnotiť zákonom ustanovené predpoklady na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, je z rovnakého hľadiska nutné, aby všeobecné súdy mohli až do právoplatného skončenia konania pri zistení nových okolností, resp. ich zmeny, rozhodnutí o odňatí takéhoto oslobodenia, aj so spätnou účinnosťou. Je teda zrejmé, že zákonodarcom zvolené riešenie možno posúdiť ako proporcionálne a vyvážené, a ústavný súd preto nenašiel tvrdené dôvody protiústavnosti ustanovení § 138 ods. 2 OSP a čl. 12 ods. 4 a čl. 20 ods. 1 ústavy.

14. Ústavný súd potom, ako konštatoval nedôvodnosť sťažovateľových tvrdení o neústavnosti § 138 ods. 2 OSP, skúmal v súvislosti s napadnutým čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, či súdy neaplikovali normy jednoduchého práva bez rozumného odôvodnenia či prepojenia s ústavne chráneným účelom, resp. či právne závery všeobecných súdov neboli v extrémnom nesúlade so skutkovými zisteniami. Po preskúmaní napadnutého uznesenia ústavný súd zistil, že všeobecné súdy postupovali v konaní v zhode s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, ktoré upravujú priebeh konania a v ich rozhodnutiach nemožno badať prejav ľubovôle, pretože na riadne zistený skutkový stav aplikovali a interpretovali právne normy spôsobom, ktorý má racionálny podklad.

Ako už bolo vysvetlené, pokiaľ sa v priebehu konania ukáže, že pomery účastníka konania neodôvodňujú alebo neodôvodňovali oslobodenie od súdnych poplatkov, takéto oslobodenia možno odňať. Obdobne ako pri dokazovaní v občianskom súdnom konaní, keď všeobecný súd v súlade s ustanovením § 132 OSP sám hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to tak jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliada na to, čo v konaní vyšlo najavo, rovnako pri posudzovaní skutočností svedčiacich pre odňatie priznaného oslobodenia od súdnych poplatkov postupuje súd v medziach voľnej sudcovskej úvahy. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že záver o zmene majetkových pomerov oproti stavu, keď bolo o oslobodení od súdnych poplatkov rozhodnuté, bol uskutočnený na základe novozistených skutočností (získanie finančného zadosťučinenia). Nešlo teda len o iné hodnotenie majetkových pomerov, ktoré sa inak nezmenili, a ani neboli inak zistené. Ústavný súd konštatuje, že všeobecný (krajský) súd hodnotil pomery sťažovateľa dostatočne a objektívne, úvahy súdu sú v odôvodnení

napadnutého rozhodnutia zrozumiteľne vyložené, a preto nebolo možné prisvedčiť tvrdeniu sťažovateľa o zásahu do jeho základných práv.

15. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. marca 2012